

Prehistorische muur in Oostzee

Op de bodem van de Oostzee hebben Duitse geologen een prehistorisch bouwwerk ontdekt. De stenen muur van bijna een kilometer lang is gebouwd door jager-verzamelaars om beter op rendieren te kunnen jagen. Geologen van de universiteit van Kiel troffen deze muur aan op 21 meter diepte op de bodem van de golf van Mecklenburg, de grootste baai van Duitsland aan de Oostzee. Hun vondst, die al uit 2021 stamt, was toeval. Ze waren op zoek naar mangaanknollen op de zeebodem in het kader van een diepzee-mijnbouw-onderzoek toen ze op hun radarbeelden plotseling een lange rij stenen ontdekten. 'Die stenen lagen in een vrijwel rechte lijn en leken ook heel precies gestapeld. Het leek wel een muur', aldus een woordvoerder van de Universiteit van Kiel. Getriggerd door wat men meende te zien, werd direct een uitgebreide 3D scan gemaakt van de hele rij stenen en de omgeving. 'Het resultaat van deze scans maakte duidelijk, dat het onwaarschijnlijk is dat deze onderwaterconstructie ontstaan is door natuurlijke processen en dat het ook niet aannemelijk is dat de constructie uit de moderne tijd stamt als gevolg van bijvoorbeeld het aanleggen van kabels of de winning van zand of steen', aldus hoofdonderzoeker Jacob Geersen tijdens een interview op de Duitse TV. 'Onze conclusie was dan ook dat het om een door mensen aangelegde muur moest gaan'. Rond 8500 v.Chr., aan het einde van de laatste ijstijd, steeg de temperatuur snel. En ten gevolge daarvan steeg ook de zeespiegel. Tot die tijd lag een groot deel van de Oostzee droog. In dat gebied (een toendra) trokken kleine groepen jager-verzamelaars rond. 'Deze muur werd vrijwel zeker door de

prehistorische bewoners van dit gebied gebruikt in hun jacht op rendieren, hun belangrijkste voedselbron. Men joeg de rendieren langs de muur in een fuik of over de rand van een klif, waarna ze gemakkelijk konden worden gedood', aldus Marcel Bradtmöller van de Universiteit van Rostock. Vergelijkbare (jacht)muren zijn ook gevonden in de VS. Daar joeg de prehistorische mens op kariboes (het Amerikaanse equivalent van de rendieren). En ook in de steppes van Jordanië en Saoedi-Arabië bouwden jagers muren die dienden om de kuddes gazelles in een fuik te drijven (zogenaamde *dessert kites*). Dat de muur diende bij de jacht op rendieren betekent ook dat de muur rond 1100 jaar geleden in onbruik raakte. Door de stijging van de temperatuur begon het bos te groeien en verdwenen de rendieren uit deze streken. En uiteindelijk verdween de muur onder water.

In de komende tijd zullen onderwaterarcheologen de muur nader onderzoeken. Dan wordt misschien ook duidelijk wanneer de muur precies gebouwd is. In ieder geval is het nu al het oudste bouwwerk dat in deze streken is gevonden. ◀

▲ 3D-Model van een klein deel van de prehistorische stenen muur. De maatstaf onderaan de foto bedraagt 50 cm. Te herkennen zijn de tennis- tot voetbalgrote stenen van de circa 1 km lange muur. Bron: Persbericht Leibniz-Institut für Ostseeforschung Warnemünde, der Universität Rostock und der Christian-Albrechts-Universität zu Kiel (CAU). (FOTO: PHILIPP HOY, UNI ROSTOCK / MODEL: JENS AUER, LAKD M-V)

Bron: Persbericht Leibniz-Institut für Ostseeforschung Warnemünde, Universiteit Rostock en Christian-Albrechts-Universiteit te Kiel (CAU). Tekst: Joost Vermeulen